

nik dal 3 goldinarje, da bi se cesarjeva podoba za šolo pri sv. Križu priskrbela. Kdo drug je imel prej prste pri goldinarčkih, kakor Seidl! Ze pred 3 leti je vzel denarje, podobe pa še zdaj ni. Že večkrat so ga opomnili na goldinarčke, pa odlaga ljudem vselej z besedami: wir werden schon machen! Zato smo sedaj primorani misliti: ali ima Seidl že tako slabo pamet, da vse hitro pozabi, ali nima nikoli groša v žepu! Križančan.

Iz Trbovelj. Naša cerkva je vsa v presno malana, svetišče ali presbiterij ima celo nove slikarije. Človek si ne more dovolj nagledati prekrasnih podob sv. evangelistov, presvete Trojice, 4 velikih cerkvenih očakov. Žive barve budijo misli na nebeško svitlobo in lepoto in ponujajo srcu želje in hrepenenje po krasnih prostorih, katere nam je Zveličar pripravil pri svojem Očetu! Sploh slikarije, kakoršne so sedaj v naši cerkvi, dose-gajo svoj pravi cerkveni sveti namen. O kolikokrat se prepuščajo cerkve in kapele za drage denarje nevednim mazačem, da jih namažejo s podobami, ki se vsakemu izobraženemu človeku gnjusijo, ljudstvu pa dober okus pačijo, namesto da bi ga k pobožnosti vzbujale. Nekateri mazači nalašč delajo s slabimi barvami; podobe se brž vsušijo, spremenijo in skrijejo tako, da je zopet mazačev treba in — denarjev! Tako ravnanje ni varčno, ni priporočanja vredno. Boljše storijo tam, kder rajše nekoliko potrpijo, da več denarjev naberejo, potem pa cerkvi omislijo pravi, obstoječi kinč po umetniku, kateri hišo božjo oživi z slikami na presno tako, da se jih oko in srce veselijo. Umetnik v tej reči izvrsten, katerega vsem cerkvenim predstojništvom, srenjam in posameznikom priporočujemo, je g. Janez Wolf, akademični slikar v Ljubljani. Tudi Matica slovenska ga hvali v matični knjigi „Slovanstvo“ str. 198. Bodí vse hvalevredni gospod vsem najboljše priporočen!

Franc Kalan, Matija Stagoj,
župan. župnik.

Od Sotle. Kar se tiče dopisa v št. 37. „Sl. Gosp.“, ktereга so nekateri iz Šentpetra v Tagespošti napadali, trdimo, da smo poročali golo resnico! Sedaj še nekaj o naših šolah!

Vedno se je trdilo, da je v ljudskih šolah najbolj treba na to gledati, da se otroci dobro pisati, gladko brati in spretno računati naučijo. Ali tega sedaj pri nas ni več; kajti pri letošnji skušnji je nadučitelj otroke najprej izpraševal iz naravoslovja; otroci so morali najprej opice ali „ofe“ in druge štirinogate živali naštetí, potem pa je še prišla „anatomija“ na mizo, in sicer prašalo se je prvič v čem se razločuje človek? Ako bi bili otroci po krščanski izučeni, morali bi gotovo na prvo prašanje odgovoriti v tem, ker ima človek p a m e t n o dušo, žival pa ne in po tem, ker je človeško telo v mnogem oziru popolniše od živinskega itd. ali tega ni bilo slišati, ampak reklo so je, da kaže človek dušne zmožnosti, ker ima velike možgane. Potem se je tudi trdilo, da je človek prva žival, in da

se samo v tem od opice razločuje, ker opica ravno stati ne more! Ako učitelj take reči v ljudskih šolah predaje, naj jih natančneje razlaga, ali jih pa naj pusti, da ne bo otrok pačil. Sicer pa take učene reči nikakor ne sodijo za dvorazredne ljudske šole, ampak za gimnazije in vseučilišča!

Iz Šmarje pri Celju. (Nemškutarija.) Bralce! poglej v prijazno, slovensko Šmarje — v tisto Šmarje, v kojem so pred petimi leti slavni gospodi in veljavni možje; kakor: doktor Vošnjak, državni poslanec, — Skaza, ki se je za napredko slovenščine toliko žrtvoval, — Anderlub, občeno spoštovani župan in načelnik okrajnega zastopa, pošten in junašk Slavjan, enofgasno sklenili in neovrgljivo odločili, da se naj pri Šmarijski vse srenji maternem slovenskem jeziku odpisuje in uraduje. Slava takim narodnjakom! Ali sedanji nemškutarji, zagriznjeni nasprotniki slovenskega jezika in njegovega napredka so v zadnji občinski splošni seji dne 24. septembra t. l. tako hudo na plabega kmeta pritiskali, da je revče privolil, da se bode pri občini (Hochdeutscher St. Mareiner) namesto v slovenskem jeziku, kakor dosihmal, zanaprej v rajskem nemškem jeziku uradovalo. To je šmentana zmaga Šmarijskih nemškutarjev!! — Pa menda zato, ker se tem gospodecom slovenščina gabi, katere pravilno nobeden govoriti, nobeden pisati ne umé! Nekateri pa sodijo, brž ko ne eden nemškutarjev hrepeni po službi župana v prihodnji volitvi, da bi zamogel v nemškem jeziku uradovati, ker slovenskega prav ne umé. Tako Slavjan, Slavjana tlači, — naši nasprotniki se pa nam posmehujejo!

Politični ogled.

Turška vojska se je zopet silno krvavo začela med Turki in Srbi ob reki Moravi 28. sept. Zgodaj ob 4. uri je v Deligradu švignila visoko v nebo žareča raketa — znamenje, da se prične boj in v istem trenutku je Črnajev Turke prejel sam pri Boboviškem mostu, ga vzel in prodiral naprej, potem pri Bujmiru in pri Gredetinu. Namen mu je bil prepričati se zastran moči turške vojne in jo popolnem obkoliti, kar se mu je tudi popolnem posrečilo, toda premagati Turkov še ni zamogel, ker je teh 110.000 mož s 182 kanoni, katerim ima Črnajev še le kakih 80.000 vojakov s 150 kanoni nasprofi postaviti. Vkljub temu so Srbi ohrabreni po ruskih oficirjih Turke do 11. ure povsod srečno tiščali nazaj, jim vzeli več kanonov in užgali veliko vozov s smodnikom, kar je cele kompanije Turkov uničilo. Okoli dveh je Ahmed-paša priguval 38 novih bataljonov s 66 kanoni in Srbe vstavil; pozno zvečer so se ti vrnoli na svoja stara stališča; od Bujmira in Vukanje so Srbi prišli do soteske pri Tešici, njo zasedli pa na večer od 3 strani napadnjeni zopet zapustili; najbolj srečno se je vojskoval Horvatovič pri Gredetinu in prodl do Krušnje z 18.000 moží. Bile so menjše praske

29. in 30. sept., toda 1. okt. so Turki z 22.000 možmi in 44 kanoni napadli Gredetin, da bi Horvatoviča odcepili od Črnajeva, ali ni se jim posrežilo, bili so hudo tepeni. — Na potu v Belgrad je zopet 5000 ruskih prostovoljcev in 50.000 kožuhov za srbske vojake. Črnogorci so tudi 2. okt. začeli vojsko proti Muktar-paši, ki ima 14.000 Turkov pod seboj in 24 kanonov.

Avstrijske dežele. Dvanajst novih udov gosposke zbornice je imenovanih; vsi so čisti liberalci in ustavoverci, med njimi kranjski baron Apfaltrern, stari neprijatelj Slovencev. — Neizogibljivi Seidl je zopet potrjen za načelnika mariborskemu zastopu. Mi ga liberalnim ustavovercem in nemškutarjem resnično privoščimo! — Nove volitve za deželni zbor istrijski in goriški so razpisane za 28. okt. in 4. november. — Državni zbor je sklican na 19. okt. — Pri volitvah na Gališkem se kaže, kako Judi napredujejo; 188 Judov je voljenih za volilne može. — V Pragi so zaprli 24 delavcev, ki so bili udi skrivne družbe internacionalne. — Vlada je prepovedala več taborjev, ki so se namenili sklicati zaradi Jugoslavjanov. — Ogerski državni zbor je v Budapeštu odobril ravnanje ministra Tizca-ja, ki je dal poslanca Miletiča zapreti, ker je za Srbe denarjev in prostovoljcev zbiral. — Hrvati so letos namislili 800letnico na svojega slavnega kralja Zvonimira obhajati, a zavolj strahu pred Magjari so vse opustili — to ni junaško, ni hrvatsko!

Vnanje države. Na Pruskem tirjajo ljudje, naj se colnina nemškemu železu, ki se vvaža v Avstrijo zniža od 30 % na 10 %. Upamo, da naši ministri temu ne privolijo, ampak posnemajo Francoze, ki pobirajo od tujega železa 40 %. — Don Karlos, pravi pa pregnani kralj Španski, je v Parizu zbral mnogo svojih prijateljev in upanje izrekel, da bo še vendar kedaj zasedel prestol svojih očetov in kraljeval kot pravi katoliški vladar; sicer pa tudi na Španskem močno vre; ljudje so z sedanjim kraljem nezadovoljni. — Angleški turkoljubni ministri so v velikih zadregah, ker so v zvezi z našim Andrassy-jem Turkom nasvetovali naj napravijo mir po sledečih pogodbah: Srbija in Črnagora naj ostane, kakor je bila pred vojsko, hercegovinskim, bosenskim in bolgarskim Kristijanom pa se naj podelijo pravice, kakoršne imajo Turki. Ali Turki so ove nasvete jezni zavrgli in tako svojim evropskim prijateljem, posebno Angležem, pravo zausnico dali, pa tudi svoje smrt podpisali. Kajti sedaj bo angleškemu in drugemu turkoljubju konec storjen in Rusi bodo vsaki čas na Turke planoli: Je pa res že skrajni čas, da se turškim zverinam divjanje enkrat ustavi. Strašne reči se zopet poročajo. V Erzerumu v Mali-Aziji so muselmani vdrli v cerkve in tam vkradene podobe križanega Jezusa pesom obešali na vrat; potem so planoli kakor divji volkovi na neorožane Kristijane in jih 700 posekali. V Bolgariji so mladim dekletom rezali prsa,

žive pribijali na drevesa in svoje turške otroke učili naslovljenim krščanskim otrokom glave rezati in trebuhe parati. Taki divjaki se morajo pobiti, kar bo mogočna Rusija prevzela. Sliši se namreč, da evropski poslanci zapuščajo Carigrad in da se bližajo velikanske ruske čete turške meji. Tudi Angleži se pomikajo nazaj s svojim brodom, z katerim so do sedaj Turke varovali. Greški narod zahteva v številnih taborjih, naj vlada hitro pripravi vojake za vojsko zoper turške sosede. — Na Kitajskem se je začelo zopet preganjanje Kristijanov; ubili so jih več stotin in razdjali cerkvo in 40 hiš, ki so bile več kakor 60000 dolarjev vredne.

Za poduk in kratek čas.

Freimavrerji, sedanji antikristi.

† IV. Kaj hočejo fraimavrerji? Da freimavrerji imajo svoj namen, tega ne more nihče tajiti, ker vsako društvo se prav zavolj namena ustanovi. Pravi namen freimavrerjev je vendar težko spoznati, ker ga skrbno prikrivajo vsem neposvečenim, in celo svojim udom, dokler nimajo popolnem zaupanja do njih. In že zavolj tega, ker svoj namen tako skrbno prikrivajo, lahko vsak spozna, da ne morejo imeti lepega, dobrega, človeštvu koristnega namena, sicer bi bilo nespametno prikrivati ga in tajiti. Če hočemo o pravem namenu freimavrerjev govoriti, moramo ločiti modre, ali plave iz treh nižjih razredov, od rudečih, iz višjih razredov; zakaj modri so tako rekoč še le novinci v šoli, kder se samo pripravljajo za višje razrede, kder se jim še le po času razodevije njih pravi namen. Freimavrerji so preveč modri, da bi vsakemu takoj razodeli, kaj da so in kaj hočejo. Čeravno pa tako varno postopajo, čeravno ostro držijo in zahtevajo molčečnost, vendar je že semtertje kateri s kako nepremišljeno besedo marsikaj tajnega izdal; drugi zapustivši ložo so bili tako srčni, da so njim razodete tajnosti razglasili; in tudi policaji so tu in tam že zasačili marsiktero tajno pismo. Iz teh gotovo zanesljivih virov se da jasno dokazati, da je freimavrerstvo hudo bno in nevarno društvo ter ima za človeštvo slab, nevaren in škodljiv namen, zato ga tudi morajo tako skrbno skrivati. To pa, kar imajo vedno na jeziku in kar povsod glasno oznanjujejo, da v njihovih ložah ni nikake hudobije, da oni gojijo pobožnost, spoštujejo vladarje, ljubijo domovino in da podpirajo siromake, — to je le njihov navidežni namen, torej hinavščina ali laž. Mi ne mislimo nikogar natočevati, torej to dokažemo iz njihovih spisov. V manifestu templarja in križarja v Berlinu (VII. §. 26.) beremo, da je njegov cilj njegova prva tajnost, a početek njegov in sredstva njegova druga tajnost. In eden njihovih glavnih listov (Bauhütte l. 1872 št. 164) pravi: „Še zmiraj ima hinavščina pri nas veliko nalogo.“